

HOFSTEDE: A BIZONYTALANSÁGKERÜLÉS DIMENZIÓJA (MINT NEMZETI KULTÚRADIMENZIÓ)

Hofstede egy történetben a brit és a német mentalitást hasonlítja össze (egy német katona a 60-as években brit filmeket akart a brit katonaságnál nézni, akik egy jegyzetfüzetlapon engedélyezték neki – ez a németeknél lényegesen körülményesebb lett volna). A németeknél a pontosság irgalmatlanul fontos (arról beszélgetnek és nem az időjárásról), van a német vonatokon vonatkísérő (Zugbegleiter), ez a papír részletezi, mikor pontosan hol áll meg a vonat. A késés szörnyű, a legrosszabb az unbestimmte Verspätung, amit gyászos hangnemben közölnek.

No. és Anglia: azonos HT, maszkulinitás, de a britek individualistábbak, a fő különbség a BK.
A kifejezés James G. March szervezetszociológustól származik: hogyan kezelik a vállalat tagjai a bizonytalanságot?

A tsd-ak erre találták ki: a technikát, a törvényt és a vallást.

Mi a bizonytalanság? Szubjektív benyomás (pl. az oroszlántetrecben félünk jobban vagy a tömött autópályán 90-nel menve?)

Mit mér a BKI: a kétes társadalmi helyzetekkel szemben (in)toleranciát

Hofstedeék a HT melléktermékeként fedezték fel ezt a különbséget, mivel feltettek egy kérdést a munkával járó stresszre: **MILYEN GYAKRAN ÉRZI MAGÁT IDEGESNEK VAGY FESZÜLTNEK A MUNKAHELYÉN?** 1- 5

Az angolok mindig kevésbé idegesnek jelölték magukat, mint a németek (bármilyen beosztásban voltak is)

És ezek a kérdések is hatottak a BKI-re: **A vállalati szabályokat nem szabad megsérteni – még akkor sem, ha a dolgozó úgy véli, hogy az a vállalat érdekét szolgálja.**

Illetve: **Véleménye szerint mennyi ideig fog az IBM-nél dolgozni?**

Eredmény: **az egyének válaszai e 3 kérdésre nem korreláltak, hanem az országok átlagértékei esetében jött ki az összefüggés!** Tehát ha az adott országban több válaszoló érezte úgy, hogy stresszes a munkahelye, ott több ember szavazott a szabályok betartására és többen kívántak hosszabb karriert építeni a cégnél (de egyazon személy nem választotta mindig mind3-at!)

1. egyén és tsd. lépték különbsége

Miért függ e 3 össze a BK-val? Így: nagyobb idegesség – nagyobb elítélése a szabálysértésnek – kevésbé népszerű munkahely-változtatás = ismeretlen hely

DEF: A BK ANNAK MÉRTÉKE, HOGY AZ ADOTT KULTÚRA TAGJAI MENNYIRE TEKINTIK FENYEGETÉSNEK A KÉTES V. ISMERETLEN HELYZETEKET

Magas értékek: mediterrán országok, Latin-Amerika, Japán, D-Korea

közepes: német nyelvű országok

közepes és alacsony: többi ázsiai ország, afrikaiak, angolszász és skandináv, NB

Szorongás és BK

Szorongás: nem félelem, a sz-nak nincs konkrét tárgya

Durkheim fr. szociológus: öngyilkosságok és országok, ami öf. a szorongással

Lynn ír pszichológus: az öngyilkosság, alkoholizmus, baleseti halálesetek, börtönlakók száma/10 ezer fő lakos – ezek pozitíve korreláltak a BK-val is: szorongós kultúra = nagy BKI

Szorongós kultúrák = expresszív kultúrák, sokat gesztikulálnak, felemelik a hangukat – Japán kivétel, mivel ott érzelemmentesek nyugati szemmel nézve, de van szelep: a lerészegedés munka után a kollégákkal, népvászat.

Gyengén BK-országok:

- itt többen halnak meg szívkoszorúér-betegségekben, kevésbé expresszívek, nem illik kimutatni az agressziót, se zajongani.
- sok a krónikus pszichózisban szenvedő beteg – nincs elég mentális inger, lehangoltság, sok a koffeinfogyasztás
- alacsony alkoholfogyasztás (skandinávok: a hit az, hogy sokat isznak, de ez időszakos, aztán hosszú absztinens időszak – az átlagfogyasztásuk alacsony!)

A BK ≠ a kockázatkerüléssel

mert a bizonytalanság úgy viszonyul a kockázathoz, mint a szorongás a félelemhez. A félelem és kockázat konkrét dologhoz kapcsolódik (tárgy, esemény).

Bizonytalanság: bármi megtörténhet, fogalmunk sincs róla, mi lesz az – nem fejezhető ki kockázat formájában, inkább a kétség csökkentése az, amit a nagy BK csinál, **a kétes helyzeteket küszöbölik ki** minden szinten szabályokkal és kapcsolatirányítással.

KORRELÁCIÓK:

- fejlett országokban a BKI erőssége és az autópályán megengedett max. sebesség – pozitív korreláció, erősebb BK = gyorsabb vezetés. Fura lehet, mert tudjuk, h gyorsabb vezetés = több halálos baleset, de ez itt egy jól ismert kockázat, amit a BK-kultúrák szívesen vállalnak, mivel lobbanékonyak, sürgetés, ösztönzés, gyorsabb vezetés – **fontosabb az időmegtakarítás, mint az élet megóvása**

BK ÉS FOGLALKOZÁS, BK ÉS NEMEK, BK ÉS ÉLETKOR

Csak az ÉLETKORban volt szoros öf. a BK-val, az átlagéletkor.

Magasabb stresszszint, erősebb szabályirányultság és határozottabb maradási szándék, minél idősebb volt.

CSALÁD

amerikai és olasz gyerekek: szabad rohangálás, de az amerikai nem fogl. az eleséssel, az olaszok igen, folyamatos figyelés, azonnal odaugrik

Az erősen BK-országokban a piszkos és veszélyes dolgokat abszolút és szigorú módon osztályozzák: ilyen a piazza is.

A PISZOK értelmezése kultúrafüggő, pedig csak anyag, ami nincs a helyén. Emberekre is korlátozódhat (l. rasszizmus). Gondolatok: jó és rossz.

Az erős BKI-jú gyerekek gyakrabban érznek **bűntudatot**, egy **felettes ént** fejleszt ki az oktatási rendszer bennük (l. Freud osztrák volt).

A gyengén BKI-ben is van veszélyes és piszkos, de rugalmasabban kezelik.

A szigorúbb norma- és szabályrendszert a nyelv is tükrözi, az erős BK-kban gyakoribb a magázás/tegezés megléte és a megszólítási formákra vonatkozó szabályok száma.

Családi élet: stresszesebb a BKI-ben, intenzívebb érzések.

Nagyobb BK, jóléti országban: kisebb család, mivel a családi élettel is kevésbé elégedettek, kevesebb gyereket vállalnak.

EGÉSZSÉG, BOLDOGSÁG

- boldogság: negatív korrelál, ha magasabb a BKI – kevésbé érzik boldognak magukat az emberek (és kevésbé a gazdagsággal)
- persze vannak boldog emberek nagy BKI-jú országokban is, csak kevesebben vannak
- nagy BKI: kevésbé egészségesnek érzik magukat (akkor is, ha nincs eü-különbség)

- eü-pénzek elköltése: nagy BKI = több pénz orvosokra, a kis BKI-ben ápolónőkre, előbbiben több feladatot végez el maga az orvos <l. mo-i nőgyógyászok>

ISKOLA

- a nagy BKI elvárásai: strukturált anyagfelépítés, jutalom a pontos munkáért, szigorú időbeosztás (szemben: jutalom az eredetiségért)
- nagy BKI: a tanár szakértő legyen, nehezen érthető akadémikus nyelvezet használó tanáraikat tisztelik, ami érthető, az tudománytalan, a hallgatók sosem vállalják fel, hogy nem értenek egyet tanáraik gondolataival, személyes árusítás a tudományos egyet nem értés
- kis BKI: a tanár mondhatja, hogy nem tudom, egyszerű nyelvezet, ösztönzik az egyet nem értést – itt a diákok a saját képességeiknek tul. a sikereiket, míg a nagy BKI-júek a körülményeknek és szerencsének
- kis BKI: szülők jobb bevonása

VÁSÁRLÁS

- nagy BKI: minőség és az alapvető termékek értékelése, ásványvíz, több friss gyümölcs
- kis BKI: kényelem a tisztaság helyett, több késztermék
- nagy BKI: több mosópor fogy
- kis BKI: többre értékelt külső, mint tisztaság, több kozmetikum
- nagy BKI: új autótétel használt helyett, szakembert hívnak a házi munkához, bizalmatlanok az új termékekkel kapcsolatban (lassan bevezetett internet), kevesebb könyv- és folyóiratolvasás <?>
- nagy BKI: a reklámokban sok a szakember („orvos”), kevésbé fektetnek be részvényekbe stb., lassúbb számlafizetés

MUNKAHELY

- nagy BKI: szabályokat igényelnek, akkor is, ha az rituális, következetelen, diszfunkci – a kis BKI-júek irtóznak a szabályoktól, csak ha muszáj (pl. melyik oldalon haladjon a forgalom), l. brit sobanállás, ez ösztönöpi szokás, vagyis bár nincs szabály, betartják, érzelemmentesek és türelmesek – alacsony a szorongásszint – nincs belső készletük, hogy állandóan tevékenykedjenek
- nagy BKI: kevesebb az új márká, lassabb innováció, szakemberkultusz

Miért nem működött a francia-svéd vegyesvállalat (Renault – Volvo): a svédek állandó konszenzuskeresése zavarta a franciákat, akik a tehnikai igazságot keresték, a döntés minőségével törődtek, a svédek a döntési folyamat legitimitásával, kölcsönös bizalmatlanság. Kreativitást nem korlátoz az erős BKI.

- nagy BKI: szívesebben dolgoznak nagyvállalatoknál, de megfelelően jutalmazzák az innovatív vállalkozókat
- uakkor az önfoglalkoztatás is nagyobb a nagy BKI-ben, mert az életükkel való elégedetlenség motiválta őket (boldogságszint alacsonyága)

Több Nobel-díjast adott NB, mint Japán, pedig Japánnak sokkal több terméke van. H: az új termék fejlesztéséhez nagyon kell a pontosság és a részletek iránti érzék.

BK, MASZKULINITÁS

nem érdekes

Nacionalizmus, rasszizmus és BK

főleg az agresszív nacionalizmus gyakori a nagyon BK-országokban

kombinációk:

erős BK + koll. partikularizmus: tagadják a konfliktusokat, erős asszimiláció vagy elnyomás, heves harcok uakkor, pl. Szerbia, Törökország, arab országok